

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ภิญญา วราแสง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

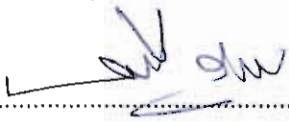
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ภิญญา วราแสง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 4 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.ชัยพงษ์ รักงาม อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ลัดดา ผลวัฒนะ ดร.สุรีพร อิศนศาสนันท์ และนายวีรวัฒน์ บุญแดง ที่ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมทั้งครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก ที่อำนวยความสะดวกและอนุเคราะห์คอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ที่มีต่อวงการการศึกษา ผู้วิจัยขอให้คุณงามความดีครั้งนี้ เป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ เพื่อเป็นสิ่งทดแทนบุญคุณในวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ภิญญา วราแสง

57990232: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา

กัญญา วราแสง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (PARTICIPATION OF TEACHER IN THE PRIMARY SCHOOL ADMINISTRATION IN KLONG YAI DISTRICT UNDER THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ชัยพจน์ รัตงาม, กศ.ด. 99 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ของเกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) จำนวน 112 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กำหนดวิธีการสุ่มแบบการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ระดับค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41-.79 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (*t-test*) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least significant different)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์พบว่า โดยรวมและด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.....	8
หลักการแนวคิดการบริหาร โรงเรียน	11
การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม	16
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน	22
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการวิจัย	67
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก	84
ภาคผนวก ข	88
ภาคผนวก ค	90
ภาคผนวก ง.....	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียนในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด 46
2	จำนวนและค่าร้อยละของครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน 52
3	จำนวนและค่าร้อยละของครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน 52
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม 53
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานวิชาการ 54
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานงบประมาณ 56
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานบุคคล..... 57
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานทั่วไป..... 59
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้าน 61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน 62
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 63
12	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 64
13	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ..... 65
14	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน ด้านการบริหารงบประมาณ..... 66
15	การตรวจสอบค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า <i>IOC</i> เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน 89
16	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 91

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 ระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของแอมสเทิร์น	21

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพคนการศึกษาสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นคนเก่ง มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีความสามัคคี และรักชาติ ตลอดจนมีความสำนึกของความเป็นไทยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงมีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน คู่ครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และให้โอกาสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 15-23)

สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วยหลักการดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาล อาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การดำเนินงานด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เป้าหมายในการจัดการศึกษาคือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข กำหนดสาระสำคัญด้านการศึกษา คือ มุ่งเน้นให้มีการเอกภาพในเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

การที่จะพัฒนาสิ่งใดก็ตาม คนก็ยังคงถือว่าเป็นหัวใจหลักและมีความสำคัญต่อการที่จะพัฒนา ดังที่ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหाराช ที่พระราชทานแก่ครู ครูใหญ่และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 ความว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา ความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วย พลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้ โดยสะดวกราบรื่นได้ผลแน่นอนและรวดเร็ว (อรรถณพร หิรัญอมรกุล, 2552, หน้า 1)

การบริหารในปัจจุบันได้นำแนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ด้านการบริหารและตัดสินใจ โดยยึดหลักด้านจิตใจของการทำงาน เพื่อให้ได้ทั้งหัวใจ ความคิด และแรงใจในการทำงาน โดยการให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการบริหารการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้ในการปฏิบัติงาน รู้สึกเกี่ยวข้องกับผูกพันกับงานหรือองค์การ ซึ่งหากมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้ว จะเป็นผลเกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน (อนันตชัย อุทัยพัฒนาชีพ, 2544, หน้า 36) ซึ่งสอดคล้องกับชร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 556) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะทางการศึกษาโดยมีหลักการสำคัญที่มีส่วนในการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ทำให้คนทำงานมีความภาคภูมิใจ โดยธรรมชาติแล้ว การทำงานคนเดียวย่อมสำเร็จได้ยาก จึงต้องร่วมแรงร่วมใจกันในองค์การทำให้เกิดการมีส่วนร่วม องค์การจึงจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การที่บุคคลในหน่วยงานหรือองค์การจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีและมีประสิทธิภาพนั้น โลดด์ล (Lodahl, 1968) ได้กล่าวไว้ว่านอกจากปัจจัยด้านลักษณะงาน ความทุ่มเทในงาน หรือการมีส่วนร่วมในงานก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถและศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลให้องค์การนั้นสามารถบริหารงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีประสบความสำเร็จในการบริหารงานและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน ความทุ่มเทในการปฏิบัติงานเป็นระดับของการทำงานที่บุคคลมีผลความพึงพอใจของเขาเองหรือคุณค่าของตนเองต่องานที่ปฏิบัติ นั้น จะทำให้ได้ผลงานที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะต้องประกอบด้วย ผู้แทนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน ทิศทางในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรเอกชนทำให้การบริหารง่ายขึ้น เพราะการร่วมคิด ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมทุน ทำให้เกิดปัจจัย คือ มีคน มีเงิน มีวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ สอดคล้องกับแนวคิดของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, pp. 326-328) ได้สรุปผลการศึกษาสอดคล้องกันว่า องค์กรที่มีประสิทธิผลนั้น จะต้องมาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในองค์กรทั้งในด้าน โรงเรียน ผู้บริหาร ความสามารถในการดำเนินกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เพราะความสำเร็จของการบริหารงานในภาครัฐและเอกชนมิได้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้นำเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ความร่วมมือ จากผู้ประกอบการด้วย ฉะนั้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ตามจึงเป็นเรื่องสำคัญ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช, 2533, หน้า 62)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารพร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนในการปฏิบัติงานร่วมกัน อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีระดับคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประเภทภาระการทำงานและขนาดโรงเรียน

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประเภทภาระการทำงานและขนาดโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่

ประโยชน์ของการวิจัย

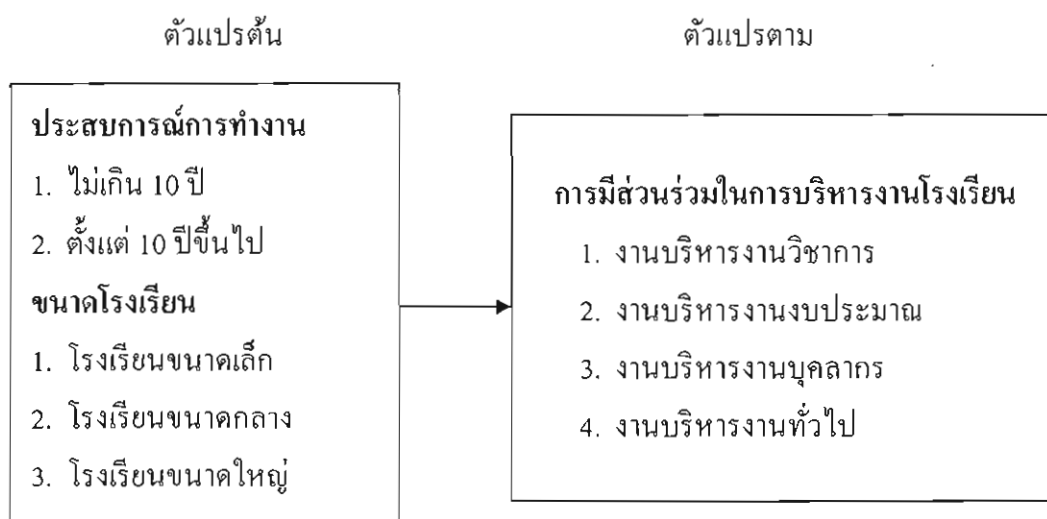
1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการ เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ใช้พัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ให้มีประสิทธิภาพ

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประเภทภาระการทำงานและขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภารกิจงาน ประกอบด้วย การบริหารงานโรงเรียน 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภารกิจงาน ประกอบด้วย การบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ได้แก่

- 1.1 งานบริหารงานวิชาการ
- 1.2 งานบริหารงานงบประมาณ
- 1.3 งานบริหารงานบุคลากร
- 1.4 งานบริหารงานทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2557 จำนวน 11 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 11 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) จำแนกเป็นครู โรงเรียนขนาดเล็กมีครูต่ำกว่า 120 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีครูมากกว่า 121-300 คน โรงเรียนขนาดใหญ่มีครูมากกว่า 300 คนขึ้นไป

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.1.1 ไม่เกิน 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน

3.2.1 งานบริหารงานวิชาการ

3.2.2 งานบริหารงานงบประมาณ

3.2.3 งานบริหารงานบุคลากร

3.2.4 งานบริหารงานทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน หมายถึง การที่ครูเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยให้ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและทางเลือกในการบริหารงาน 4 งาน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูในสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ การปฏิบัติการ ผลประโยชน์ และการประเมินผล

2. การมีส่วนร่วมของครู หมายถึง ความปรารถนา ความมุ่งหวัง รวมทั้งการที่ครูให้ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสนอทางเลือกในการปฏิบัติ ร่วมกระบวนการตัดสินใจ ทุกขั้นตอนในการบริหาร เพื่อมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ในการเลือกทางปฏิบัติที่ดีที่สุด

3. การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

3.1 การบริหารงานวิชาการ คือ การเปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเพื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.2 การบริหารงานงบประมาณ คือ การเปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมการวางแผนและดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน การระดับทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารการเงิน การเบิกเงินจากคลัง การบริหารบัญชี การจัดทำบัญชีการเงิน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3.3 งานบริหารงานบุคคล คือ การเปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัยการออกจากราชการ

3.4 การบริหารงานทั่วไป คือ การเปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กรงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ การระดับทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมสนับสนุนและประสานจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่น งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริหารสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

5. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา) รวมถึงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดราด
6. ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
7. ครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการสอนในตำแหน่ง ครูของโรงเรียนรัฐบาล ในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
8. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติงานของครูตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการครูจนถึงปัจจุบันและงานวิจัยได้จำแนกประสบการณ์ของครู เป็น 2 ระดับ ดังนี้
  - 8.1 ประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี คือ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนับตั้งแต่วันที่บรรจุจนถึงปัจจุบัน
  - 8.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คือ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนับตั้งแต่วันที่บรรจุจนถึงปัจจุบันตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
9. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งกลุ่มโรงเรียนออกตามจำนวนนักเรียนที่ศึกษาอยู่ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม
  - 9.1 โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน
  - 9.2 โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
  - 9.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ศึกษาดำเนิน เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. หลักการแนวความคิดการบริหาร โรงเรียน
3. การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วม
4. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียน
  - 4.1 การบริหารงานวิชาการ
  - 4.2 การบริหารงบประมาณ
  - 4.3 งานบุคลากร
  - 4.4 งานบริหารทั่วไป
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2553 ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานใน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต สำหรับพื้นที่ในจังหวัดตราด กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเพียงแห่งเดียว มีทิศทางการบริหาร ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยและการเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพิ่ม โอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคน
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
5. สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักธรรมาภิบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

เป้าประสงค์

ผู้เรียนทุกคน ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคนดี มีคุณธรรมอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ โรงเรียนได้รับการยกระดับคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษา
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 4
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น

3. เพิ่มศักยภาพนักเรียนในด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นหนึ่งในสองของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความรักชาติ
5. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดอัตราการออกกลางคัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการขยายผลสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ
7. นักเรียน ครูและสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
8. นักเรียน ครูและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
9. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก
10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
  1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
  2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
  3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
  5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
  7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

13. โดยมุ่งให้นักเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขตามวิถีความเป็นไทย สมกับความไว้วางใจของพ่อแม่ผู้ปกครองที่นำลูกหลานมาเข้าเรียน ด้วยกระบวนการทำงานแบบเปิดโอกาส เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด และรายงานผลการดำเนินงานความก้าวหน้าต่อสาธารณชน ได้รับความชอบอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การบริหารจัดการศึกษาของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2554, หน้า 11-12)

หลักการแนวคิดการบริหารโรงเรียน

ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่อาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการกำเนิดของมนุษยชาติ ในลักษณะที่เป็นไปโดยธรรมชาติกล่าวคือ ผู้ที่มีร่างกายบึกบึนแข็งแรงจะเป็นผู้ปกครองดูแลผู้ที่มีสภาพร่างกายอ่อนแอกว่า และเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จำเป็นต้องร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มหรือพวกของตน การบริหาร ตรงกับภาษาอังกฤษ คือ Administration และ Management ไชมอน (Simon, 1976, p. 3) ได้สรุปว่าการบริหาร หมายถึง กิจกรรมตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ส่วน เฮอเชย์ และบลันชาร์ด (Hersey & Blanchard, 1982, p. 3) ให้คำจำกัดความไว้ว่า การบริหาร คือ งานที่ปฏิบัติโดยอาศัยบุคลากรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ธงชัย สันติวงษ์ (2539, หน้า 33) ให้ความเห็นว่า การบริหารคือ การทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ

สมยศ นาวิการ (2536, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารคือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำลังขององค์การที่กำหนดไว้

บุญทัน ดอกไธสง (2537, หน้า 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์การ หรือประเทศ หรือการจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์การ

จรัส นองมาก (2541, หน้า 93) กล่าวถึงการบริหารว่า หมายถึง การทำงานให้บรรลุ เป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การบริหารจำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรในการบริหาร มาประกอบตามกระบวนการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องทำงานกับคณะบุคคลหรือในกลุ่มเพื่อประกอบภารกิจให้ได้ตามที่ต้องการ

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2540, หน้า 4) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารไว้ ดังนี้

1. การทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จโดยลำพังคนเดียวไม่ใช่การบริหารหรือ การจัดการการบริหารหรือการจัดการเกิดขึ้นในบริบทของกลุ่ม โดยอย่างน้อยที่สุดกลุ่มนั้นจะต้องมี จำนวนสมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

2. กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกันและผู้จัดการจะมี บทบาทสำคัญในการชี้แนะให้แนวทางในการกำหนดเป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นผู้ที่กำหนดเป้าหมาย ของกลุ่มเองในกรณีที่มีเป้าหมายของกลุ่มมิได้ถูกกำหนดขึ้นมาจากภายนอกหรือจากหน่วยงาน ระดับเหนือขึ้นไป

3. การจัดการเป็นงานทางด้านการมอง ใช้ความคิด ปฏิภาณ และการตัดสินใจ เพื่อสร้าง เงื่อนไขและรักษาไว้ซึ่งเงื่อนไขสำหรับการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 11-12) ได้สรุปลักษณะเด่นที่เป็นสากลของการบริหาร ไว้ดังนี้

1. การบริหารต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
2. ต้องอาศัยปัจจัยเป็นองค์ประกอบสำคัญ
3. ต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. ต้องมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการทางสังคม
5. ต้องเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
6. ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติตามภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
7. เป็นการร่วมมือดำเนินการอย่างมีเหตุผล

8. มีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

9. การบริหารไม่มีตัวตน แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

ชาอุชัย อาจิณสมาจาร (2541, หน้า 39) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การพยายามที่จะตั้งแนะ และผสมผสานความพยายามของมนุษย์ ซึ่งมีจุดรวมที่มุ่งสู่จุดหมายปลายทาง หรือเป้าหมายบางอย่าง การบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในองค์กร ซึ่งมีหน้าที่สั่งการให้สะดวกในการทำงานของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

จากความหมายของการบริหารที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การบริหารมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. มีกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
2. เป็นศิลปะในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้รับการปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จ
3. เป็นงานที่ปฏิบัติกับบุคคล โดยอาศัยบุคคล ทั้งรายบุคคลและกลุ่มคน
4. เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ/ หรือ โดยผู้อื่น
5. เป็นกระบวนการที่บริหารใช้อำนาจ ศาสตร์หรือศิลป์ ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ

มาจัดดำเนินการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมที่คณะบุคคลร่วมมือดำเนินการ โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและใช้ทรัพยากร รวมทั้งเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา เป็นการบริการทางสังคมอย่างหนึ่งที่รัฐจะต้องจัดให้กับประชาชน ซึ่งดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้ระบบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อความเป็นระเบียบภายใต้กฎเกณฑ์ และกฎหมายที่จัดให้มีขึ้นในสังคม การศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมจำเป็นต้องได้รับเพื่อความก้าวหน้า และพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ

ความหมายของการบริหารการศึกษา ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้หลายทัศนะ เป็นต้นว่า นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย (2536, หน้า 306) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน

ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม รวมทั้งในด้านสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

นิพนธ์ กิณางค์ (2542, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ 3 ลักษณะ โดยสรุปความหมายไว้ดังนี้

การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มคนในการให้บริการทางการศึกษา แก่นักเรียน โดยทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป

การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิธีการจัดองค์การ การสั่งการ และการอำนวยความสะดวกตามนโยบายของรัฐ

การบริหารการศึกษา หมายถึง การนำ การควบคุมระบบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการของสังคม โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ และเทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งในระบบโรงเรียนและบอกระบบโรงเรียน

หวน พินรุพันธ์ (2550, หน้า 4) นำความหมายของการบริหาร มารวมกับความหมายของการศึกษาแล้วสรุปความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี

นโยบายการจัดการศึกษา แผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2547-2553) กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาไว้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 8)

1. ประกันสิทธิและโอกาสการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขยายบริการการศึกษาภาคบังคับ ส่งเสริมสนับสนุนการบริการการศึกษาภาคบังคับสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ขยายการให้บริการการพัฒนาสมรรถภาพสำหรับคนพิการและหรือบุคคลที่มีความบกพร่อง ขยายบริการการศึกษาเฉพาะทาง จัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ประสานส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมร่วมกันจัดการศึกษาภาคพื้นฐาน ถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. สร้างโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างทั่วถึง ส่งเสริมองค์กรหน่วยงาน ให้เตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้พัฒนาการจัดการเรียนร่วม พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นต้นแบบ

พัฒนาหลักสูตรและสื่อนวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา

4. เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างแผนพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้

5. เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา จัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) พัฒนาวัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดการศึกษา สร้างเสริมความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาให้กับหน่วยงานทุกระดับ ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

6. ระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

7. เพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ตามภาษาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอาชีพ ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถทางด้านภาษา ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่การแข่งขันในระดับชาติ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (Global literacy)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาคือกระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารของ องค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และ ศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษา และสมาชิก ของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และเป็นคนดีของสังคมตามเป้าหมาย และนโยบายของประเทศ

การบริหารโรงเรียน

การบริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยทั่วไป จะดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ การจัดการศึกษาระบบโรงเรียนเป็นภารกิจของผู้บริหารและบุคลากรใน โรงเรียนร่วมกันดำเนินงาน โดยอาศัยทรัพยากร เทคนิค กระบวนการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน เช่น ความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2531, หน้า 2) ให้ทัศนะว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นการอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและ ควรคำนึงถึงความสะดวกที่ให้แก่ครูในด้านอุปกรณ์เครื่องมือ รวมทั้งบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ในการเรียนการสอน

วไลรักคน บุญสวัสดิ์ (2536 อ้างถึงใน ฮัมบัด เปกะมล, 2543, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ บุคคล ร่วมมือดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลิกภาพความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการและเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ธีรรัตน์ กิจจักษ์ (2542, หน้า 11) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง ศิลปะที่ผู้บริหารใช้ให้เกิดกระบวนการที่ช่วยให้สมาชิกขององค์กรทำหน้าที่ไปสู่จุดมุ่งหมายขององค์กร

การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

การจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีประสิทธิภาพผลทางการเรียนสูงได้นั้น จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นอย่างดี จึงเป็นหน้าที่ประการสำคัญที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการ (สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2541, หน้า 23) การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมวิธีหนึ่งที่จะทราบถึงความต้องการของท้องถิ่น และกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษา ได้สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2536, หน้า 230) ได้ให้แนวคิดการบริหาร โดยการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. เมื่อผู้ร่วมงานใดมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงเขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงแทนที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความราบรื่นมากขึ้น ความไม่พอใจ การร้องทุกข์
3. ความผูกพันของบุคลากรกับองค์กรจะรู้สึกผูกพันมากขึ้น
4. บุคลากรจะไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น เพราะบุคลากรรู้แรงจูงใจและความต้องการของฝ่ายบริหาร
5. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชามีความง่ายขึ้นเพราะผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับการเปลี่ยนแปลงและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น
6. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น
7. การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรระดับสูงกับองค์กรระดับต่ำดีขึ้น
8. ก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

เดวิส และนิวสตรอม (Davis & Newstrom, 1985, p. 2) ให้คำนิยามการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามีประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การเข้ามีส่วนร่วม 2) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือ และ 3) มีส่วนรับผิดชอบ (Participation is mental and emotional involvement of persons in group situation that encourage them to contribute to group goals and share responsibility for them)

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นความสัมพันธ์หรือผูกพันกับของบุคคลในองค์กรและประชาชน ที่มีส่วนช่วยในการคิด การปฏิบัติ และการรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกัน

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538, หน้า 327) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ของผูกพันร่วมกัน (Involvement) ของสมาชิกในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อการตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน

ประชุม รอดประเสริฐ (2547, หน้า 222) การมีส่วนร่วมนั้นมีกรอบแตกต่างกันซึ่งแต่เดิมนั้นมักจะมองในแง่ของการร่วมสมทบแรงงาน ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมทำงานและร่วมบำรุงรักษา มากกว่า ร่วมสมทบด้านเงินและวัสดุ

ชร สุนทรยุทธ (2551, หน้า 540) การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลโดยทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

พุทธิ (Putti, 1987, p. 304 อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2547) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้างขวาง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมการตัดสินใจ ร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ร่วมรับผิดชอบและประเมินผลเพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีประสิทธิภาพทางการเรียนสูงได้นั้น จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี จึงเป็นหน้าที่ประการสำคัญที่ประชาชนควรต้องมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการ สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2541, หน้า 230) ได้ให้แนวคิดการบริหาร โดยมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. เมื่อผู้ร่วมงานใดมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงเขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลง แทนที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความราบรื่นมากขึ้น ความไม่พอใจ การร้องทุกข์น้อยลง
2. ความผูกพันของบุคลากรกับองค์กรจะรู้สึกผูกพันมากขึ้น
3. บุคลากรจะไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น เพราะบุคลากรรู้แรงจูงใจและความต้องการของฝ่ายบริหาร
4. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชามีความง่ายขึ้น เพราะผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับการเปลี่ยนแปลงและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น
5. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น
6. การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรระดับสูงกับองค์กรระดับต่ำดีขึ้น
7. ก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

แอมสเทิร์น (Amstein, 1969, pp. 215-217 อ้างถึงใน ทร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 542-544)

เห็นว่าการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะมากน้อยเพียงใดให้พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการใช้อำนาจและมีบทบาทในการควบคุมได้เท่าใด ซึ่งบ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตย (Democratic leadership) ว่ามีสูงหรือต่ำ แอมสเทิร์นได้ใช้อำนาจการตัดสินใจเป็นเกณฑ์ในการบ่งบอกการมีส่วนร่วม โดยสรุปเป็นขั้นบันได (Participation ladder) 8 ขั้น และจัดได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

บันไดขั้นที่ 1-2 เรียกว่า ขั้นการมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

บันไดขั้นที่ 3-5 เรียกว่า ขั้นการมีส่วนร่วมเป็นพิธีหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมบางส่วนบางเรื่องเท่านั้น เพราะบางส่วนผู้มีอำนาจสงวนเอาไว้ แต่ก็นับว่ายังดีกว่าขั้น 1-2

บันไดขั้นที่ 6-8 เรียกว่า ขั้นการมีส่วนร่วมอันดับอำนาจของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจมาก เป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยตรงหรือผ่านตัวแทนบันไดแต่ละขั้น

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นความสัมพันธ์หรือผูกพันของบุคคลในองค์กรและประชาชนที่มีส่วนช่วยในความคิด การปฏิบัติและความรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกัน

ระดับของการมีส่วนร่วม

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน กำหนดขึ้นจากการมีหรือไม่มีปัจจัยบางสิ่งบางอย่าง การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น 6 ชั้น จากการไม่มีส่วนร่วมเลยจนถึงการมีส่วนร่วมในอุดมคติ พิธีการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดีเนื่อง ดังนี้ (ชินรัตน์ สมสืบ, 2539, หน้า 57)

1. การไม่มีส่วนร่วมอย่างสิ้นเชิง (No Participation at all)
2. การมีส่วนร่วมเพียงในนาม (Nominal participation)
3. การมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย (Minimal participation)
4. การมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม (Optimal participation)
5. การมีส่วนร่วมมาก (Maximal participation)
6. การมีส่วนร่วมในอุดมคติ (Ideal participation)

เมื่อพิจารณาจากพิสัยความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมแล้วสามารถแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทเป็น 9 ชนิด ดังนี้ (ชินรัตน์ สมสืบ, 2539, หน้า 57)

1. บังคับร่วม (Join else) ประชาชนเข้าร่วมในการพัฒนาชนบท เพราะการขู่เข็ญ (Threats) หรือการบังคับ (Coercion) จากภายนอก กลวิธีขู่เข็ญหรือบังคับมีหลายรูปแบบและจะเกิดจากคนที่มีผลประโยชน์จากการดำเนินงานหรือจากผลของงานแต่ไม่ใช้การมีส่วนร่วมทั้งหมด เพราะไม่เต็มใจ และไม่มีอิสระในการเลือกว่าจะร่วมหรือไม่ร่วม

2. การมีส่วนร่วมโดยการผลักดัน (Push cart participation) ประชาชนจะถูกผลักดันจากอำนาจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Interest) และผลประโยชน์ (Benefit) จากโครงการ อำนาจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยได้รับรางวัลในรูปการแต่งตั้งสูงขึ้นเพื่อความสำเร็จของโครงการ ผู้ที่ใช้อำนาจนี้ เช่น ผู้นำชุมชน นักการเมืองหัวคะแนน นักการเมือง ประชาชนก็เปรียบเหมือนรถลากที่ถูกผลักดัน โดยอำนาจที่มองเห็นและมองไม่เห็น ประชาชนไม่ได้ตัดสินใจ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงในนาม (Nominal)

3. กลอุบายหรือการมีส่วนร่วม โดยมีเงื่อนไข (Trick or participation by gimmickry) ประชาชนถูกข้างให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ไม่ได้แก้ปัญหของพวกเขา การเบี่ยงเบนความสนใจไปสู่เรื่องอื่น เป็นการสร้างความสบายใจให้แก่ประชาชนเป็นการชั่วคราวจากปัญหาที่แท้จริงของพวกเขา การใช้อุบายและเงื่อนไขนี้ ชนชั้นผู้นำผู้มีอิทธิพลสูงจะเสนอโครงการที่เบี่ยงเบนความสนใจของคนจน จึงเป็นการมีส่วนร่วมนี้เป็นเพียงในนาม (Nominal)

4. การพูดข้างเดียว (Monologue) โดยนัยการพูดข้างเดียวนั้น การสื่อสารจะเป็นแบบทางเดียว (One-way) คนส่งข่าวจะป้อนข้อมูลแก่ผู้รับฝ่ายเดียว วิธีนี้ไม่ได้จัดทำกลไกสำหรับการฟังข้อมูลย้อนกลับและไม่มีเจรจาต่อรอง (Negotiation) สมมติฐานของ โครงการคือ ให้ประชาชน

รู้จักโครงการและเข้ามามีส่วนร่วมเอง โครงการเหล่านี้มักจะดำเนินการผ่านสื่อมวลชน (Mass media) เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะมีน้อย

5. ถามเอง-ตัดสินใจของ (Ask-I decide) ประชาชนจะถูกถามถึงความคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แต่ไม่ได้มีการยืนยันหรือรับประกันว่าความคิดของประชาชนจะได้รับ การพิจารณาในการกำหนดการวางแผนและการดำเนินการในโครงการ การถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำได้โดยการประชุม การมีสภาท้องถิ่น การสำรวจ การตรวจสอบ การสอบถาม และการได้สวนสาธารณะแต่ในความชัดเจนแล้วการมีส่วนร่วมชนิดนี้จะมีเพียง เล็กน้อยเท่านั้น

6. การนำไปสู่ความสงบ (Peace pipe) ความคิด ความเห็น และข้อเสนอแนะของ ประชาชนจะถูกร้องขอให้มีส่วนในการวางแผนและการบริหารโครงการ ประชาชนจะมีส่วนร่วม จริง ๆ ในการวางแผนแต่การตัดสินใจในเรื่องของการสมดุลสมเหตุสมผลและความคงอยู่ของ โครงการยังเป็นสิทธิของผู้กำหนดโครงการ การมีส่วนร่วมแบบนี้จึงมีในระดับต่ำกว่าระดับ ที่เหมาะสม

7. การจับมือกัน (Handclasp) ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงตั้งแต่การกำหนด โครงการ จนดำเนินการโครงการ การตัดสินใจจะร่วมกันระหว่างประชาชนและผู้ออกแบบ โครงการ (Project designer) ปัญหาและประเด็นต่าง ๆ จะถูกแก้ไขโดยการเจรจาต่อรอง และ การแลกเปลี่ยนความคิดอย่างเสรี มีการร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม (Concreate) ระหว่างผู้ได้รับ ประโยชน์และผู้ได้รับมองโครงการ การมีส่วนร่วมแบบนี้จะสูงกว่าระดับที่เหมาะสม

8. เสียงประชาชน (Vox PoPuli) เสียงประชาชนจะได้รับการฟังและพิจารณาความคิด ความเห็น ข้อเสนอแนะ และความรู้สึกรักของประชาชนจะมีน้ำหนักในกระบวนการตัดสินใจประชาชน จะมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการตัดสินใจจากการกำหนด (Formulation) จนถึงการประเมินผล (Evaluation) โครงการ ถ้ามีความคิดเห็น หรือปัญหาระหว่างผู้ก่อให้เกิดโครงการและผู้ได้รับ ประโยชน์จากโครงการที่เกิดขึ้นก็ต้องฟังเสียงประชาชนว่ามีความประสงค์อย่างไร การมีส่วนร่วม แบบนี้จะสูงมาก

9. เสียงประชาชน คือ กฎหมาย (Vox populi Est lex) การมีส่วนร่วมแบบนี้เป็น ความต้องการของประชาชนมีความเข้มแข็งสูงสุด ประชาชนจะตัดสินใจในโครงการด้วยตัวเอง ตั้งแต่ชนิดของโครงการ ทิศทางของโครงการ ทรัพยากรที่ใช้ แหล่งที่มาของทรัพยากร ผู้ใช้และ ช่วงเวลาที่ใช้ (When) การมีส่วนร่วมแบบนี้ การมีส่วนร่วมจึงเป็นอุดมคติ

จะเห็นได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมจะมีจากน้อยไปถึงมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาท และรูปแบบของภาวะผู้นำ ซึ่งแสดงได้ดังนี้ (เมตต์ เมตต์การ์ณจิต, 2547, หน้า 22)

ผู้ใช้อำนาจมาก (เผด็จการ)	การชักจูง (Manipulation)	มีส่วนร่วมน้อย หรือแทบไม่มีส่วนร่วม
	การบำบัดรักษา (Therapy)	
ผู้นำค่อนข้างเป็น ประชาธิปไตย	การแจ้งข่าวสาร (Informing)	มีส่วนร่วมเล็กน้อย
	การให้คำปรึกษา (Consultation)	
ผู้นำแบบ ประชาธิปไตย	การปลอบใจ (Placation)	มีส่วนร่วมมาก
	การเป็นหุ้นส่วน (Partnership)	
ผู้นำแบบ ประชาธิปไตย	การมอบอำนาจ (Delegated power)	มีส่วนร่วมมากที่สุด
	การควบคุมโดยประชาชน (Citizen control)	

ภาพที่ 2 ระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของแอมสเทิร์น

แนวคิดของการมีส่วนร่วม

เบอร์คเลย์ (Brekley, 1975, p. 200) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้นำให้ผู้ตามเป็นจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เป็นต้นว่า การยอมรับให้ผู้ตามหรือผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพการทำงาน การกำหนดนโยบายและแม้กระทั่งการเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาด้วย

พารารี (Parry, 1972, pp. 3-16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยการเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในแง่ของแนวคิดเฉย ๆ หากได้ให้ความหมายแนวคิดนี้ในลักษณะที่สามารถวัดได้ (Operationalization of concept) โดยอาศัย 3 มิติด้วยกัน คือ

1. วิธีการทางการมีส่วนร่วม หมายถึง ประเภทของกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผู้มีส่วนร่วมในการกระทำลงไป เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง การวิ่งเต้น (Lobbying) และการปฏิบัติให้เป็นไปตามโครงการ
2. ความหนักเบาของการมีส่วนร่วม หมายถึง การหาคำตอบต่อคำถามที่ว่าใครบ้างเข้าไปมีส่วนร่วมและเข้าไปมีส่วนร่วมเช่นนั้นบ่อยครั้งแค่ไหน
3. คุณภาพการมีส่วนร่วม หมายถึง การแสวงหาคำตอบต่อคำถามอย่างน้อยที่สุด 2 ประการด้วยกัน กล่าวคือ การเข้าไปมีส่วนร่วมเช่นนั้นทำให้เกิดผลอะไรบ้างและเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงหรือจอมปลอม

อาร์นสไตน์ (Arnstein, 1969, pp. 219-224) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมจะต้องมีอำนาจและควบคุมอย่างแท้จริงในอันที่จะ

กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บังเกิดผลขึ้นมา มิใช่เพียงแค่เข้าไปมีส่วนร่วมเฉย ๆ โดยมีได้อะไร ในการตอบแทน ความเหนื่อยยากเช่นนั้นหรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ได้ว่าการมีส่วนร่วมก็คือ การมีอำนาจ และการควบคุมกิจกรรมนั่นเอง

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน

การบริหารการศึกษาในระบอบประชาธิปไตย การให้สมาชิกทุกคนองค์กรหรือหน่วยงานเดียวได้กระทำกิจกรรมเดียวได้กระทำกิจกรรมร่วมกันบรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและประสบความสำเร็จบุคลากรทุกระดับในหน่วยงานร่วมมือกันรับผิดชอบร่วมกันมีความผูกพันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การต้องการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมายและทิศทางลักษณะการบริหารงานในหน่วยงานนี้ เรียกว่า การมีส่วนร่วม (Participative administration) ซึ่งในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน นั้นผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยมุ่งประเด็นที่เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมสร้างแสดงความเป็นเจ้าของในแต่ละงานผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ผู้บริหารควรบริหารกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (ภิญโญ สาร, 2526, หน้า 252) ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาโดยตรง ได้แก่ ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จะเป็นจริงได้เมื่อครูมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านความสนใจความสามารถของผู้เรียนจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสนใจศึกษาและมีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเองให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีความสุขจากการเรียนรู้และได้รับประโยชน์สูงสุด จึงต้องให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่วางแผนการใช้หลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและการนิเทศติดตาม

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 17-19) ได้กล่าวถึงงานวิชาการไว้ว่า ความสำเร็จของสถานศึกษานั้น อยู่ที่การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการ มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมถึง 4 งาน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2543, หน้า 161) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา คือ การจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนและ

ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนตลอดจนการอบรมศีลธรรมจรรยาและความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ พอที่จะนำมาหาเลี้ยงชีพได้อย่างมีความสุข มีความพอใจ ตามมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่และช่วยเหลือพ่อแม่เพื่อนบ้านและสังคมตามสมควร

ธีระ รุณเจริญ (2545, หน้า 125) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ว่าหมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูหรือนักเรียนก็ตาม

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1980, pp. 167-168) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ว่าหมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

จอร์ตัน (Gorton, 1983, pp. 158-164) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ ว่าหมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข การเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่งานด้านหลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผล รวมถึงการนิเทศการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ วัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ

1. เพื่อให้โรงเรียนบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ความสำคัญด้านงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาทุกแห่ง

เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron, 1970, p. 213) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจที่สำคัญผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนสิ่งต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดี ถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนหรืองานวิชาการ จะจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน ควรเปิดกว้างให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ตลอดเวลา ทั้งในและนอกห้องเรียนและที่สำคัญที่สุดเพื่อให้ นักเรียนเป็นคนดีที่สังคมต้องการ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารโรงเรียน หรืออาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจในการบริหารงานของโรงเรียน เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับผู้เรียนในการที่จะหาแนวทางหรือวิธีการจะให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถพิเศษ ทักษะที่จะส่งเสริมการเรียนการสอน

ขอบข่าย/ ภารกิจ

การพัฒนาหลักสูตร โรงเรียน ควรวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ มีการนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผล และปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสาน ความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้อง

กับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มี การนิเทศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และการประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ ทักษะและผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ โดยรวมของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการและส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำพัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมทั้งให้มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาศึกษา

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ประสานความร่วมมือโรงเรียนอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

การนิเทศการศึกษา จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ ในรูปแบบหลากหลาย ประเมินผล การจัดระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น

การแนะแนวการศึกษา จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียน ติดตามและประเมินผลประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านกรแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่าย การแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบ โครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์ การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมาย ความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการวางแผน การดำเนิน การพัฒนางานตามแผน ประสานความร่วมมือกับ โรงเรียน หน่วยงานอื่น และเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และประสานงานสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ควรมีการศึกษา สำรวจความต้องการสนับสนุน วิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนรวมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและที่จัดโดยบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ โรงเรียนอื่นที่จัดการศึกษา

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นควรมี การประสานความร่วมมือ ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ โรงเรียนอื่น ที่จัดการศึกษาควรสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการ สนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ โรงเรียนอื่น ที่จัดการศึกษา และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สรุป จากความหมาย วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญของโรงเรียน เป็นกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเป็นกิจกรรม ที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนมีหลักการและเหตุผล เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หลักสูตร สื่อการสอน

การวัดผลประเมินผล โดยมีความสำคัญ คือ เป็นสาระสำคัญของการศึกษาที่หน่วยงานหรือโรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ภารกิจ ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามแผนที่กำหนด

2. การบริหารงบประมาณ

เป็นงานสนับสนุนงานอื่น ให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น (ภิญโญ สาธร, 2519, หน้า 340) และต้องดำเนินงานประสานสัมพันธ์งานทุกงานในโรงเรียน หวน พิณรุฬห์ (2528, หน้า 63) กล่าวว่า การบริหารให้หน่วยงานในโรงเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ต้องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายธุรการ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนของงบประมาณ ใช้งบประมาณและการประเมินผล โดยคำนึงถึงความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

ณรงค์ สัจพันโรจน์ (2543, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ คือ แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงโครงการค่าใช้จ่าย ตลอดจนจนถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของงานงบประมาณ ว่าหมายถึง ระบบงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance based budgeting) โดยมุ่งเน้นผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcome) ของงานเชื่อมโยงทรัพยากรกับผลงาน ให้ความอิสระแก่สถานศึกษา ในการบริหารจัดการและรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงาน

โคสเตอร์ (Kohler, 1956, p. 224) กล่าวถึงความหมายงานงบประมาณโดยทั่วไป หมายถึง แผนการคลังที่จะนำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติการและจะต้องมีการประมาณต้นทุนในอนาคต แผนการคลังต้องมีลักษณะเป็นระบบ เพื่อต้องการให้การใช้กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนงานที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการบริหารหน่วยงานของโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานต่าง ๆ ไปตามจุดมุ่งหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ งานบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน จึงเปรียบเสมือนส่วนที่ประสานงานหรือคอยสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดด้วยความราบรื่น ประสิทธิภาพอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้โรงเรียนบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ

โรงเรียนเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อผลิตนักเรียน นักศึกษา ให้มีคุณภาพที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ โดยอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ ที่โรงเรียนนั้น ๆ มีอยู่หรือแสวงหาเพิ่มเติม งบประมาณ ในฐานะที่เป็นแผนการใช้จ่ายทรัพยากรของหน่วยงาน จึงน่าจะมี ความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปโดยราบรื่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535, หน้า 554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานงบประมาณในสถานศึกษาแยกกล่าวเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. งบประมาณเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยสนับสนุนในโรงเรียนในการดำเนินงาน
2. สนับสนุนให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ

ขอบข่าย/ ภารกิจ

การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสม การเสนอของงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณในโรงเรียน รวมทั้งการเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ การโอนเงินงบประมาณ

การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีการตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และการประเมินผล การใช้งานและผลการดำเนินงาน

การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการจัดการทรัพยากร การระดมทรัพยากร การจัดการรายได้และผลประโยชน์ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

การบริหารการเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน และการกันเงิน ไว้เบิกเหลืออปี

การบริหารบัญชี การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน และการจัดทำ และจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินของโรงเรียน การจัดหาพัสดุ การกำหนดแบบรูปราชการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อ จัดจ้างและการควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และการรายงาน การใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. งานบุคคลากร

ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานด้านนี้โดยค่านึงหลักการที่ว่าโดยปกติแล้วครูทุกคนจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Accomplished motive) ที่จะทำงานในความรับผิดชอบ ให้ประสบความสำเร็จมีแรงจูงใจด้านใจรัก (Affiliation motive) ที่จะทำงานในกลุ่มเพื่อนด้วยความเข้าใจกันและมีแรงจูงใจสร้างอำนาจ (Louver motive) ที่จะให้คำแนะนำชี้แนะทีมงานด้วยความเต็มใจ สำหรับปัจจัยด้านตัวครูที่จะเอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น ครูต้องมีอิสระในการตัดสินใจกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง ไม่ใช่ทำตามคำสั่งของผู้บริหาร ครูต้องสามารถจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยน การประเมินผลแบบกัลยาณมิตรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถกทอดความคิดพิชิตปัญหาาร่วมกัน (สมุน อมรวิวัฒน์, 2543) ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

พะยอม วงศ์สารศรี (2538, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ในการดำเนินการสรรหา คัดเลือก วางแผน

รงชัย สันติวงษ์ (2540, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง ภารกิจของผู้บริหารทุกคนที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งจะสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์การ

จอยซ์ และวิล (Joyce & Weil, 1992, p. 35) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่าหมายถึง การวางแผนอัตรากำลังคน การสรรหาบุคลากร และการบรรจุแต่งตั้ง การจัดทำ

มาร์เนส (Barnes, 1995, p. 453) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่าหมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้ได้บุคลากรมาปฏิบัติงานตามความต้องการ และปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นภารกิจของผู้บริหารในการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ ดำเนินกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากร ตั้งแต่การสรรหา การวางแผนอัตรากำลังคน คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถได้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ดำเนินงานด้านบริหารงานบุคคลถูกต้องรวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับ ทรัพยากรเชิงจิตวิญญาณ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลนั้นมีความสำคัญ เพราะเป็นการบริหารงานเช่นเดียวกับการบริหาร ทรัพยากรอื่นขององค์กร คือ ผู้บริหารพยายามจะต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรหรือ หน่วยงานนั้นยอมทำให้ยากมาก แต่ถ้าเป็นองค์กรธุรกิจเอกชนแล้วอาจทำให้สะดวกกว่า ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคคล ไว้ดังต่อไปนี้

กอร์ดัน (Gorton, 1983, p. 226) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานบุคคลว่า การบริหาร งานบุคคลเป็นหัวใจของการบริหาร เพราะความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับคน บรรดาสิ่งต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลนั้นมีความสำคัญคือ ช่วยป้องกันและแก้ปัญหาใน องค์กร เป็นการสร้างเสริมและพัฒนาองค์กร เป็นการวางแผนกำลังคน สามารถกำหนดบทบาท หน้าที่ของบุคคลได้ชัดเจน พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถความชำนาญ อย่างต่อเนื่อง

ขอบข่าย/ภารกิจ

การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน วิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการ กำลังคนกับภารกิจของโรงเรียน จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด นำเสนอแผนอัตรากำลังเพื่อขอความเห็นชอบ ต่อ คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) เขตพื้นที่การศึกษา นำสู่การปฏิบัติ

การกำหนดตำแหน่ง ให้โรงเรียนจัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา นำแผนอัตรากำลังกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนเพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาและหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุมัติ

การขอลือณตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครูโรงเรียน ขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง ขอลือณวิทยฐานะ ขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง ขอกำหนด ตำแหน่งเพิ่มจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ดำเนินการประเมิน และส่งคำขอปรับปรุง กำหนดตำแหน่ง เพื่อลือณวิทยฐานะ ขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง ขอกำหนดตำแหน่งเพิ่มจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียน ขอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาและ หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีพิจารณาอนุมัติและเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

ดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียน กรณีได้รับมอบอำนาจจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยการสอบแข่งขัน การบรรจุ แต่งตั้งชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญระดับสูง

การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว กรณีการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงินงบประมาณให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังหรือตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด กรณีการจ้างลูกจ้างประจำและ ลูกจ้างชั่วคราวกรณีอื่นนอกเหนือจาก โรงเรียนสามารถดำเนินการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้าง ชั่วคราวของโรงเรียนได้ โดยใช้เงินรายได้ของโรงเรียนภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษา กำหนด

การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การย้าย ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาหรือ เขตพื้นที่การศึกษาอื่น และการ โอนหรือการเปลี่ยนสถานะของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

การบรรจุกลับเข้ารับราชการ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา กรณีออกจากราชการ (มาตรา 64) ออกจากราชการตามมติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 65) ออกจากราชการเพื่อรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (มาตรา 66) และลาออกจากพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (มาตรา 67)

การรักษาราชการแทนและรักษาการในตำแหน่ง กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการ โรงเรียนรักษาการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการ โรงเรียนหลายคนให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนคนใดคนหนึ่งรักษาการแทน ถ้าไม่มีให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้โรงเรียนเสนอข้าราชการที่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งข้าราชการในโรงเรียน คนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษา ราชการแทน (มาตรา 54 แห่งกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ)

การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาก่อนมอบหมาย การปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการ (ม.79) การพัฒนาก่อนเลื่อนตำแหน่ง (ม.80) การพัฒนากรณีไม่ผ่านการประเมินวิทยฐานะ (ม.55)

การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียน คณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบ พิจารณาตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน และผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาส่งเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ต้องชี้แจงเหตุให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าวทราบ การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถึงแก่ความตาย อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้รายงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด รายงานการส่งเลื่อนและไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อจัดเก็บข้อมูลลงในทะเบียนประวัติต่อไป

การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว กรณีการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงินงบประมาณให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และในกรณีการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวกรณีอื่นนอกเหนือจากโรงเรียนสามารถดำเนินการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวกรณีอื่นนอกเหนือจากโรงเรียนสามารถดำเนินการจ้างลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวของโรงเรียนได้ โดยใช้เงินรายได้ของโรงเรียน ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษาได้ โดยใช้เงินรายได้ของสถานศึกษา ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่โรงเรียนกำหนด

การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

งานทะเบียนประวัติ การจัดทำและเก็บรักษาทะเบียนประวัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้าง และการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้าง

งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้มีการตรวจสอบผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนสมควรได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องอิสริยาภรณ์ ดำเนินการในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญจักรพรรดิมาลา แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

การขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ขอมีบัตรกรอรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ โดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบเอกสารควบคุมถูกต้อง นำเสนอผู้มีอำนาจลงนามในบัตรประจำตัว โดยผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับ โดยคุมทะเบียนประวัติไว้ และส่งคืนบัตรประจำตัวถึงโรงเรียน

งานขอหนังสือรับรอง งานขออนุญาตให้ข้าราชการไปต่างประเทศ งานขออนุญาตลาอุปสมบท งานขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ ยกย่อง เชิดชูเกียรติและให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์และการจัดสวัสดิการ ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้อง วินัยและการรักษาวินัย

กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้รับความจริงและความยุติธรรม โดยไม่ชักช้าเมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง และสั่งคดีเรื่องในกรณี ที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่าไม่ได้กระทำผิดวินัย หรือสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่ามีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้รายงาน การดำเนินงานทางวินัยไม่ร้ายแรง ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรณีความผิดวินัยร้ายแรง ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 แห่งกฎหมาย ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีอันมีมูลพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีอันมีมูลว่าข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. เสนอผลการพิจารณาให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาลงโทษและรายงานการดำเนินงาน ทางวินัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การอุทธรณ์

การอุทธรณ์กรณีความผิดวินัย กรณีการอุทธรณ์ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษายื่นเรื่องขออุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาภายใน 30 วัน นับแต่ วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

กรณีการอุทธรณ์ความผิดวินัยร้ายแรง ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ยื่นเรื่องขออุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การร้องทุกข์ กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง กรณีข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องมาจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยให้ร้องทุกข์ ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดำเนินการให้ความรู้ฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจการจงใจ

ฯลฯ ในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชา
หมั่นสังเกตตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ ป้องกันและขจัดเหตุ เพื่อมิให้ผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย
ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย ให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนปฏิบัติตน
เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ได้บังคับบัญชา ดำเนินการให้ความรู้ ฝึกอบรมการสร้างขวัญและกำลังใจ
การจูงใจ ฯลฯ ในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชา

งานออกจากราชการ

การลาออกจากราชการ

การให้ออกจากราชการ กรณีไม่พ้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือไม่ผ่านการเตรียม
ความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป

การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การให้ออกจากราชการ เพราะ เหตุรับราชการนานหรือเหตุทดแทนกรณีเจ็บป่วย
โดยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยสม่ำเสมอ กรณีไปปฏิบัติงานตามความประสงค์ของทางราชการ
กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา 30 แห่งกฎหมายระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย (ม.30(1)) กรณีเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตาม (ม.30(4)) กรณีเป็นคนไร้ความสามารถ
หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็น โรคที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. (ม.30(9)) กรณีขาดคุณสมบัติ
ทั่วไป กรณีมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้ไม่เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข (ม.30(3))

กรณีมีมลทินมัวหมอง

กรณีได้รับ โทษจำคุก โดยคำสั่งของศาลหรือรับ โทษจำคุก โดยทั้งนี้คำพิพากษาถึงที่สุด
ให้จำคุกในความผิดที่ได้รับกระทำโดยประมาทหรือความ疏忽โทษ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง
และกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
การดำเนินการทางวินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

4. การบริหารงานทั่วไป

มีภารกิจรับผิดชอบครอบคลุมที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น เช่น

4.1 งานส่งเสริมกิจการนักเรียนเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่ของ
นักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดีมีความปกติสุขตลอดไปจนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ

ความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม เซวาร์น มณีวงษ์ (ม.ป.ป., หน้า 13) ให้ความหมายไว้ว่าการบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2550, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการบริหารกิจการนักเรียนว่าเป็นกิจกรรมและการบริหารต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเจริญเติบโตทุก ๆ ด้าน และเป็นคนที่สมบูรณ์สามารถอยู่ร่วมเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ครูดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยให้คณะครู ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง และหาแนวทางดำเนินการเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ

4.2 การดูแลสถานที่สิ่งแวดล้อมเพื่อการปฏิบัติงานในการบริหารโรงเรียนที่สนับสนุนส่งเสริมให้การบริหารงานอื่น ในโรงเรียนรวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนของครู นักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความสะดวกราบรื่นไม่มีอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารควรวางแผนการดำเนินงานให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารสถานที่โดยเริ่มจากการวางแผนการใช้น้ำรุงรักษา การให้บริการแก่ชุมชน เป็นต้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2544, หน้า 34) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จำเป็นคือปฏิบัติทั้งที่เป็นงานภายในและงานที่ติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก หรือให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แคนโคลี (Candoli, 1992, p. 7) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไป หรือการบริหารงานธุรการในโรงเรียนเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียมหรือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับทั้งให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ระบบสถานศึกษา

สรุป การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับทั้งการให้บริการด้านต่าง ๆ ในทุกระบบของการจัดการศึกษาซึ่งอาจไม่ใช่งานที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก แต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริมประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของ โรงเรียนต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เต็มใจ ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานทั่วไป

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานทั่วไป ดังต่อไปนี้
พิสมัย ถิธะแก้ว (2541, หน้า144) ได้กล่าวว่าการบริหารงานทั่วไปมีความสำคัญใน
ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ส่งเสริม สนับสนุนในด้านต่าง ๆ

แคน โคลี (Candoli, 1992, p. 151) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานทั่วไป
ว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้การบริการใน
การบริหารงานอื่นให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลัก
ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ เช่นการบริการในการตรวจสอบคุณภาพ การประสานงานของ
ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน

บราวน์ (Brown, 1998, p. 243) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานทั่วไปหรือ
งานธุรการในโรงเรียนนั้น โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นการบริหารหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน
ให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายหรือตามที่ต้องการ งานธุรการในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือน
ส่วนที่คอยประสานงาน หรือคอยสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนด
ด้วยความราบรื่น

สรุป การบริหารทั่วไปมีความสำคัญกับโรงเรียนทั้งงานภายในและงานภายนอก ไม่ว่าจะ
เป็นงานด้านเอกสารต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งอาคารสถานที่ก็ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญทั้งหมด

ขอบข่าย/ ภารกิจ

1. การดำเนินงานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
10. การรับนักเรียน
11. การส่งเสริมการประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
17. งานบริการสาธารณะ
18. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สรุป การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกรงานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม จัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การงานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล องค์กร หน่วยงาน สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน และการบริการสาธารณะ

สรุปได้ว่าการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วม โดยทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำเกิดความคิดเห็นที่แตกต่าง ทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลครอบคลุม สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ยุติธรรมด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเลือกมาเป็นตัวแปรในการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้

ประสิทธิภาพการทำงาน

ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง เวลาที่เราได้ผ่านงานอย่างใดอย่างหนึ่งและงานนั้นจะประสบความสำเร็จ ซึ่งเกิดจากความคิดและวิธีการทำงานของเจ้าของประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการทำงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้มีประสิทธิ

ในการทำงานมากกว่าย่อมมีความคิดริเริ่มมากกว่า (กวี วงศ์พุด, 2539, หน้า 62) ดังที่ เชาวน์ พูลนวม (2533, หน้า 127) ได้ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่เกิน 10 ปี และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความต้องการความรู้ทางการบริหาร โรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่เกิน 10 ปีขึ้นไป และ วิชัย ยิ่งประเสริฐ (2549, หน้า 65) ได้ศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาใน โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง พบว่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปได้ว่า ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจนำตัวแปรนี้มาใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน

ขนาดขององค์กรมีส่วนสำคัญที่จะให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรนั้น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จมากหรือน้อย เมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น กิจกรรมในองค์กรจะมีความซับซ้อน ทำให้ประสิทธิภาพของระบบต่าง ๆ ที่จัดไว้อาจตกต่ำลง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ไว้ 3 ขนาดด้วยกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 38) สุมาลย์ สุรมณี (2536) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียนครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์ ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหาร ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิชัย ยิ่งประเสริฐ (2549, หน้า 65) ได้ศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง พบว่า จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ขนาดของโรงเรียนเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของครูในการจัดการบริหารงานสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำตัวแปรขนาดของโรงเรียนมาเป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยในประเทศ

เสริมศักดิ์ โรยสุวรรณ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระยอง พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครู ตามตัวแปรประสพการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า งานวิชาการ งานบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

อนันต์ บำรุงแจ่ม (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตจามเทวี จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2543 ผลการวิจัย พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการครูและผู้บริหาร คณะกรรมการศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้มีอุปการคุณต่อโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านงบประมาณคือ ผู้มีอุปการคุณมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในด้านงบประมาณคือ อุปการคุณมีส่วนร่วมในการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนและด้านการบริหารทั่วไป คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งสนับสนุนและให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านวิชาการ คือ มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี 4) ปัญหาอุปสรรคที่พบคือ คณะกรรมการส่วนใหญ่ยังไม่ชัดเจนในหน้าที่ของตนเอง มีจิตจำกัดในเรื่องเวลาเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข คือ ทุกฝ่ายควรมีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนและปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติงาน

อุมร์ สวาหลัง (2545) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล พบว่า การปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารตนเอง ด้านการพัฒนาโรงเรียน

ทั้งระบบ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการกระจายอำนาจ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ประธาน ทวีผล (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ สังกัดกรมสามัญ จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานปกครอง ด้านงานธุรการและด้านงานบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วรุณยุพา วิโนทพรรษ์ (2546) ได้ศึกษาการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางและผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระหว่างครูกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

มูฮัมหมัด เบ็ญนุ้ย (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิทางวิชาชีพครูและไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารและครูที่สอนกลุ่มวิชาสามัญและสอนกลุ่มวิชาศาสนา มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้ งานวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย วางแผนการบริหารงานวิชาการ การเข้าร่วมกิจกรรมงานวิชาการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการและเป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนจนถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย งานบุคลากร ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการการประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดบุคลากร กำหนดระเบียบของบุคลากรรับฟังความคิดเห็นพัฒนาบุคลากรและเสริมกำลังใจอย่างต่อเนื่อง งานธุรการและการเงิน ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดระบบติดตามการใช้งบประมาณเผยแพร่ข่าวสาร

จัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำเอกสารคู่มือปฏิบัติงาน การจัดระบบเงินเดือน หานุเคราะห์ด้านการเงิน โดยเฉพาะ งานกิจการนักเรียน ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จัดกิจกรรมหลากหลายอย่างต่อเนื่องพัฒนาศักยภาพ นุเคราะห์ด้านกิจกรรมส่งเสริมงานสถานักเรียน โดยคำนึงถึงระเบียบและหลักจริยธรรมทางศาสนา งานอาคารสถานที่ ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน วางผังรูปแบบอาคาร การใช้อาคารและ ประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนมีส่วนร่วม กิจกรรมและจัด โรงเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

ธนาชัย ภูมาต (2547, หน้า 72) ได้ศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

สุเทพ ไม้ล้อม (2548, หน้า 70) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ความต้องการและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหาร งานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

วิชัย ยิ่งประเสริฐ (2549, หน้า 65) ได้ศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง ผลการเปรียบเทียบบทบาทของ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง พบว่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประพัฒน์ กังวานพนิช (2550, หน้า 61) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จันทรา รุ่งฟ้า (2550, หน้า 59) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา จำแนกตามขนาด โรงเรียน แตกต่างอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ทวิท ระโหฐาน (2552, หน้า 63) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลางด้านบริหารงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง

เสาวคนธ์ กุหลาบเพชร (2552, หน้า 52) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนอรัญประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนอรัญประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนศิษฐ์ เรืองยัง (2553) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดราชฐานนิคมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดราชฐานนิคมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จักรกฤษณ์ ปลัดเซ็น (2555, หน้า 77) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 กลุ่มจังหวัดจันทบุรี ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 กลุ่มจังหวัดจันทบุรี พบว่า จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐนิชานันท์ พิมพ์ทอง (2555, หน้า 68) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานในโรงเรียนบ้านทับร้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมและด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟาวเลอร์ (Fowler, 1986 อ้างถึงใน โกศล สุวรรณมณี, 2534, หน้า 41) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมตัดสินใจกับขวัญกำลังใจการทำงานของครู อาจารย์โรงเรียนประถมศึกษาในภาครัฐ ภาคตะวันออกเฉียงใต้ เกี่ยวกับการบริการการศึกษา 5 ด้าน ด้านหลักสูตร ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคคล ด้านทรัพยากร และด้านสัมพันธ์กับชุมชน มีผลการวิจัยดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจการทำงาน
- 2) โรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ครู อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับโรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้ครู อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

ปราด (Prade, 1986, p. 1802-A) ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวของวรูม และเขตตัน (Vroom & Yetton, 1973, p. 56) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารในวิทยาลัย จำนวน 108 คน ปรากฏว่าผู้บริหารร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ และผลการวิจัยพบว่า 1) การตัดสินใจสั่งการของ

ผู้บริหารโรงเรียนไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัวแต่ละจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึง อายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน 3) ผู้บริหารเพศหญิงและเพศชายใช้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

บรัคคี (Braddy, 1991, p. 27-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครู ซึ่งอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือ ผลการวิจัย พบว่าครูทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและมัศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจเรื่อง การเรียนการสอน นอกจากสภานั้นยังพบว่าลักษณะของผู้นำจะส่งผลตามความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจถ้าผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ครูจึงยังมีความต้องการเข้าร่วมการตัดสินใจมากขึ้น

กอยน์ (Goin, 1992, p. 1746-A อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การ์ณจิต, 2547) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียน ตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่จะอยู่ในลักษณะกรเป็นเจ้าของร่วมกันและมีส่วนร่วมทั้งในการเตรียมการวางแผนของโรงเรียน การฝึกอบรม การนำไปปฏิบัติและการธำรงรักษาไว้ให้มั่นคง

นาโดซี (Nadocie, 1993, p. 201) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวัฒนธรรมโรงเรียนกับการแสดงออกถึงความพอใจในงานของครู ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับการแสดงออกถึงความพอใจในการทำงานของครู

เฮลเบิร์ก (Helberg, 1995, p. 27) ได้ทาการศึกษา การตัดสินใจร่วมกันของครูที่เป็นคณะทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การที่คณะทำงานได้ตัดสินใจร่วมกัน โดยทุกคนมีส่วนร่วม จะก่อให้เกิดการพัฒนางานมากกว่าการมีปัจจัยอื่น

โฮกแลนด์ (Hoagland, 1986) ศึกษาความเห็นของผู้บริหารและครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน โดยมุ่งเปรียบเทียบทัศนคติของครู อาจารย์และผู้บริหารในรัฐอิลลินอย (Illinois) ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและครู อาจารย์ มีอายุประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า มีผู้สนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนประถม ในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาตราด นั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่ชี้ให้เห็นความสำเร็จของงานในด้านการศึกษาในระดับหนึ่ง และยังสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาศักยภาพของบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการศึกษาได้ และการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จะตั้งการด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ร่วมงานเป็นส่วนประกอบแต่ก็ไม่สามารถที่จะทำการตัดสินใจสั่งการให้มีประสิทธิภาพได้ทุกสถานการณ์ การปรึกษาหารือ เพื่อตัดสินใจจะทำให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2556

1.1 ครูอาจารย์ ได้แก่ ข้าราชการครู ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งหรือผู้มาช่วยราชการ ให้ปฏิบัติงานหรือทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 156 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากร คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานหรือทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างครูอาจารย์ 112 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียนในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนอนุบาลวัดคลองใหญ่	28	20
2	โรงเรียนบ้านโคกทราย	4	3
3	โรงเรียนบ้านคลองจาก	32	23
4	โรงเรียนบ้านคลองมะขาม	19	14
5	โรงเรียนบ้านเนินตาล	26	19
6	โรงเรียนบ้านหาดเล็ก	8	5
7	โรงเรียนบ้านคลองมะนาว	5	4
8	โรงเรียนบ้านตาหนึก	8	5
9	โรงเรียนบ้านไม้รูด (วิสิทธิ์ประชาสรรค์)	15	11
10	โรงเรียนบ้านหนองม่วง	6	4
11	โรงเรียนวัดห้วงโสม	5	4
รวมทั้งสิ้น		156	112

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยปรับจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ และอาศัยแนวคิดจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงตัวแปรต้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน โดยแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1961 cited in Best & Kahn, 1993, p. 246) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Likert, 1961 cited in Best & Kahn, 1993, p. 246) โดยเรียงลำดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติงาน ระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติงาน ระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติงาน ระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติงาน ระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติงาน ระดับมากที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด เอกสาร ค้นคว้าตำรา ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of item objective congruence: IOC) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องของเนื้อหา โดยพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อ ได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด เนื้อหา หรือวัตถุประสงค์ มากน้อยเพียงใด เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าแบบสอบถามวัดตรงตามจุดประสงค์/ เนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามวัดตรงตามจุดประสงค์/ เนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าแบบสอบถามไม่วัดตรงตามจุดประสงค์/ เนื้อหานั้น

เกณฑ์การตัดสินค่า *IOC* ถ้ามีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ประกอบด้วย

1.1	ดร.ลัดดา ผลวัฒนะ	อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2	ดร.สุรีพร อิศนศาสนันท์	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.3	นายวีรวัฒน์ บุญแดง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองจาก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องแล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (*IOC*: Index of item objective congruence) แล้วนำเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ระดับสูง เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้กับครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของ แบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการ หาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับ คะแนนรวม (Item-total correlation) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .41-.79 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามฉบับนี้ ไปจัดทำเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากศูนย์นวัตกรรม การบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขออนุญาต เก็บข้อมูล และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมแบบสอบถามจำนวน 112 ฉบับ เพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บคืนด้วยตนเอง

3. กรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะทำการติดต่อกับ ครูที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามกลับมาเพื่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เพื่อวัดระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของ ผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารและครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด
- 2 คะแนน หมายถึง น้อย
- 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
- 4 คะแนน หมายถึง มาก
- 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบระดับการปฏิบัติงานของ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ว่ามีระดับการปฏิบัติงานด้านบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนน

เป็นตัวชี้วัด ซึ่งอาศัยเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for window (Statistical package for the social science) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การศึกษาระดับการปฏิบัติงานการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t -test)
3. ทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least significant different)
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปร่วม (Common conclusion)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจให้ตรงกันต่อการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t -distribution)
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงค่าเอฟ (F -distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n = 112	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 10 ปี	70	62.50
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	42	37.50
รวม	112	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	n = 112	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	21	18.80
ขนาดกลาง	18	16.10
ขนาดใหญ่	73	65.20
รวม	112	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 เป็นครูโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 และเป็นครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 65.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน	<i>n</i> = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.71	.54	มาก	3
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.39	.65	ปานกลาง	4
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.93	.47	มาก	2
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.94	.49	มาก	1
รวม	3.74	.33	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า การการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน
การบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก
ยกเว้น ด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานวิชาการ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานวิชาการ	n = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร	3.62	.87	มาก	11
2. ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนำหลักสูตร โรงเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน	3.81	.92	มาก	4
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.81	.90	มาก	3
4. ครูมีส่วนร่วมจัดทำแผนการวัดผลประเมินผล แต่ละกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.78	.90	มาก	6
5. ครูมีส่วนร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระ	3.86	.96	มาก	2
6. ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.65	.97	มาก	9
7. ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.71	.94	มาก	8
8. ครูมีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน	3.63	.95	มาก	10
9. ครูมีส่วนร่วมวางแผนจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียน	3.75	.90	มาก	7
10. ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	3.89	.95	มาก	1
11. ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการดับ โรงเรียนและองค์กรอื่น	3.80	.93	มาก	5
12. ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา วิชาการของบุคคล ครอบครั้ว องค์กรหน่วยงาน ที่จัดการศึกษา	3.56	1.02	มาก	12

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานวิชาการ	n = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
13. ครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัด การศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	3.37	1.04	ปานกลาง	13.
รวม	3.71	.54	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานวิชาการ
โดยรวมและข้อ 1 ถึง ข้อ 12 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วม
วางแผนการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
ครูมีส่วนร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ ครูมีส่วนร่วมในการจัด
กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลผลการนำ
หลักสูตรโรงเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนา
วิชาการกับโรงเรียนและองค์กรอื่น ครูมีส่วนร่วมจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละกลุ่มสาระ
ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ครูมีส่วนร่วมวางแผนจัดระบบการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ครูมีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน
พัฒนาหลักสูตร และครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการของบุคคล
ครอบครัว องค์กรหน่วยงานที่จัดการศึกษา ยกเว้นข้อ 13 อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ครูมีส่วนร่วม
ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบัน
สังคมอื่นที่จัดการศึกษา

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานงบประมาณ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานงบประมาณ	<i>n</i> = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ครูมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.21	1.12	ปานกลาง	12
2. ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแผนกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ	3.29	1.01	ปานกลาง	9
3. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ ในโรงเรียน	3.34	1.06	ปานกลาง	6
4. ครูมีส่วนร่วมในการทำการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผน	3.25	1.05	ปานกลาง	11
5. ครูมีส่วนร่วมประเมินผลแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน	3.29	1.09	ปานกลาง	10
6. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการระดับทรัพยากร ทางการศึกษา	3.33	1.17	ปานกลาง	8
7. ครูมีส่วนร่วมในการวางระบบการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ	3.33	1.03	ปานกลาง	7
8. ครูมีส่วนร่วมจัดการรายได้และผลประโยชน์เพื่อการศึกษา	3.42	1.07	ปานกลาง	5
9. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารการเงิน ให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลังกำหนด	3.57	.97	มาก	3
10. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีการเงินทุกประเภท ให้เป็นปัจจุบัน	3.44	.92	ปานกลาง	4
11. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูล สินทรัพย์ของโรงเรียน	3.62	.92	มาก	2
12. ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ	3.63	1.04	มาก	1
รวม	3.40	.65	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและข้อ 1-8 และข้อ 10 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ครูมีส่วนร่วมจัดหารายได้และผลประโยชน์เพื่อการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณในโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการระดับทรัพยากรทางการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ครูมีส่วนร่วมประเมินผลแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมประเมินผลแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการทำแผนการตรวจสอบติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและครูมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา ยกเว้นข้อ 9 ข้อ 11 และข้อ 12 อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารการเงินให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลังกำหนด และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารการเงินให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลังกำหนด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู

ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานบุคคล

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานบุคคล	<i>n</i> = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ภารกิจความต้องการกำลังคนกับภารกิจของโรงเรียน	3.96	.79	มาก	5
2. ครูมีส่วนร่วมประเมินผลสภาพความต้องการกำลังคน	3.98	.70	มาก	3
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.95	.80	มาก	6
4. ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูในโรงเรียน	3.96	.77	มาก	4

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานบุคคล	n = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
5. ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจ้างลูกจ้างประจำและ ลูกจ้างชั่วคราว	3.99	.77	มาก	2
6. ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครู ตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง	3.87	.91	มาก	10
7. ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.11	.65	มาก	1
8. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	3.92	.77	มาก	8
9. ฝ่ายบุคคลแจ้งให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.87	.66	มาก	9
10. ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านความผิดวินัยของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.93	.74	มาก	7
11. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันการกระทำ ความผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	3.83	.70	มาก	11
12. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนตรวจสอบความหย่อน ความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือ ประพฤติตนไม่เหมาะสม	3.83	.88	มาก	12
รวม	3.93	.47	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานบุคคล
โดยรวมและข้อ 1-12 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ครูมีส่วนร่วมใน
การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูมีส่วนร่วมวางแผน
การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ครูมีส่วนร่วมประเมินผลสภาพความต้องการกำลังคน

ครูมีส่วนร่วมประเมินผลสภาพความต้องการกำลังคน ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการสรรหาบุคลากร เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูในโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ภารกิจความต้องการกำลังคนกับภารกิจของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านความผิควินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ฝ่ายบุคคลแจ้งให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันการกระทำคามผิควินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนตรวจสอบความหย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสม

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานทั่วไป

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป	<i>n</i> = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย	3.90	.76	มาก	9
2. ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการประสานงานพัฒนา เครือข่ายการศึกษา	3.83	.88	มาก	13
3. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดระบบโครงสร้าง การบริหารของโรงเรียน	3.94	.82	มาก	7
4. ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหาร โครงสร้างภารกิจ การดำเนินงาน เป้าหมาย ปริมาณคุณภาพการศึกษา	3.90	.84	มาก	10
5. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนระดมจัดหาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.96	.79	มาก	5
6. ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป	3.98	.70	มาก	3

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป	n = 112		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
7. ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวางแผน การบริหาร จัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน	3.95	.80	มาก	6
8. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำสำมะโนนักเรียน โดยประสานความร่วมมือกับชุมชนในการให้ข้อมูล	3.96	.77	มาก	4
9. ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสานงานการจัด การศึกษาให้เป็นไปตามระบบและหลากหลาย	3.99	.77	มาก	2
10. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมตาม ความถนัดและความสามารถของผู้เรียนอย่างหลากหลาย	3.87	.91	มาก	12
11. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทาง การส่งเสริมกิจการนักเรียนของโรงเรียน	4.11	.65	มาก	1
12. ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการควบคุม ภายในตามมาตรการที่กำหนด	3.92	.77	มาก	8
13. ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ของโรงเรียน	3.87	.66	มาก	11
รวม	3.94	.49	มาก	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานทั่วไป
โดยรวมและข้อ 1-13 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วม
ในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมกิจการนักเรียนของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริม
ประสานงานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามระบบและหลากหลาย และครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริม
สนับสนุนงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ
สำมะโนนักเรียนโดยประสานความร่วมมือกับชุมชนในการให้ข้อมูล ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน
ระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษางานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด

แนวทางการวางแผนการบริหาร จัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดระบบ โครงสร้างการบริหารของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการควบคุมภายในตามมาตรการที่กำหนด ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา ระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหาร โครงสร้างภารกิจ การดำเนินงาน เป้าหมาย ปริมาณคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดระบบข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถ ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย และครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการประสานงานพัฒนาเครือข่าย การศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครู

ในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน	ประสบการณ์ในการทำงาน							
	ไม่เกิน 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป					
	(n = 70)		ระดับ	อันดับ	(n = 42)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.72	.56	มาก	3	3.70	.53	มาก	3
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.22	.64	ปานกลาง	4	3.67	.57	มาก	4
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.90	.49	มาก	2	3.98	.44	มาก	2
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.91	.50	มาก	1	3.99	.46	มาก	1
รวม	3.69	.34	มาก	-	3.83	.31	มาก	-

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และ ด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และ ด้านการบริหารงบประมาณ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน	ไม่เกิน 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>(n = 70)</i>		<i>(n = 42)</i>			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.72	.56	3.70	.53	.15	.88
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.22	.64	3.67	.57	-3.68*	.00
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.90	.49	3.98	.44	-.83	.41
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.91	.50	3.99	.46	-.82	.42
รวม	3.69	.34	3.83	.31	-2.28*	.03

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน โดยรวมและด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร
งานทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษฯ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน	ขนาดเล็ก (n = 21)			ขนาดกลาง (n = 18)			ขนาดใหญ่ (n = 73)					
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	$\bar{X}$	SD	อันดับ	$\bar{X}$	SD	อันดับ			
	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	อันดับ			
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.51	.56	มาก	4	3.56	.59	มาก	3	3.81	.51	มาก	3
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.66	.32	มาก	3	3.18	.69	ปานกลาง	4	3.37	.69	ปานกลาง	4
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.09	.56	มาก	2	3.88	.46	มาก	2	3.90	.44	มาก	1
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.12	.62	มาก	1	3.88	.42	มาก	1	3.90	.45	มาก	2
รวม	3.85	.35	มาก	-	3.63	.31	มาก	-	3.74	.33	มาก	-

จากตารางที่ 11 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน
โดยรวมและรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล
ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงาน	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.86	.93	3.26*	.04
	ภายในกลุ่ม	109	31.11	.29		
	รวม	111	32.96			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.40	1.20	2.92*	.05
	ภายในกลุ่ม	109	44.66	.41		
	รวม	111	47.05			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.62	.31	1.43	.25
	ภายในกลุ่ม	109	23.64	.22		
	รวม	111	24.26			
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2	.85	.43	1.83	.17
	ภายในกลุ่ม	109	25.33	.23		
	รวม	111	26.18			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.46	.23	2.13	.12
	ภายในกลุ่ม	109	11.85	.11		
	รวม	111	12.31			

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ *LSD* (Least significant different)

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.51	3.56	3.81
ขนาดเล็ก	3.51	-	.05	.30*
ขนาดกลาง	3.56	-	-	.25
ขนาดใหญ่	3.81	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน ด้านการบริหารงบประมาณ

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.66	3.18	3.37
ขนาดเล็ก	3.66	-	.48*	.29
ขนาดกลาง	3.18	-	-	.19
ขนาดใหญ่	3.37	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน
ด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่โรงเรียน
ขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการศึกษาครมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างกำหนดวิธีการสุ่มแบบทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ระดับค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41-.79 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (*t-test*) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ *LSD* (Least significant different)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาครมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ และครูมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของโรงเรียน และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารการเงินให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว และครูมีส่วนร่วมประเมินผลสภาพความต้องการกำลังคน ตามลำดับ

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมกิจการนักเรียนของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามระบบและหลากหลาย และครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน เป็นดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบตามความมุ่งหมาย กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมีกิจกรรมในการดำเนินการบริหารโรงเรียน การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผน และความเป็นไปได้ในการวางแผนปฏิบัติทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจ และเป็นผู้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและกระทำ (ประชุม รอดประเสริฐ, 2525, หน้า 222) การมีส่วนร่วมนั้นมีกรอบแตกต่างกัน ซึ่งแต่เดิมนั้นมักจะมองในแง่ของการร่วมสมทบแรงงาน ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมกันทำ และร่วมกันบำรุงรักษามากกว่าสมทบด้านการเงินและวัสดุโดยภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ พรหมพิจิตร (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ ถาวรสิน (2550) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทชรา ลาวัลย์ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระและการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพัชร เทียงตรง (2547) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษาถึงอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ พรหมพิจิตร (2549) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทชรา ลาวัลย์ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควบคุม บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ การวางแผน จัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินของโรงเรียน การวางแผนการบริหารการเงินให้เป็นไปตามขั้นตอน ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ ถาวรสิน (2550) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2549 พบว่าด้านการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของภัทชรา ลาวัลย์ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา วางแผนการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ร่วมประเมินผลสภาพความต้องการ กำลังคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทชรา ลาวัลย์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมกิจการนักเรียนของ โรงเรียน การส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามระบบและการส่งเสริมสนับสนุน งานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ พรหมพิจิตร (2549) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครู โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า การมี ส่วนร่วมการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ ถาวรสิน (2550) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

2.1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีระยะเวลาการทำงานที่มากย่อมจะมีประสบการณ์ในการทำงาน ได้ดีกว่า มีเทคนิคในการทำงานเป็นทีม มีแนวทางที่หลากหลาย สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่า มีแรงจูงใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงาน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ซึ่งต้องเรียนรู้กระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมกับสะสมประสบการณ์ทำงานให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญกมล เกษียร (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ รัศมี (2554) ได้ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี 11-20 ปี ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และครูในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของประยุทธ บรรจงการ (2546) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครู พบว่า ครูมีประสบการณ์ในการสอนมากมีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีครูเพียงจำนวนไม่กี่คนในการบริหารงานทั้ง 4 งาน ที่ต้องดำเนินงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่น ทำให้ครูจำนวนน้อยต้องรับภาระมาก ครูโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 24) ระบุเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ว่าให้องค์กรส่วนท้องถิ่นเอกชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การศึกษาคด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียนจึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของภักดี รักความดี (2546) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านบริหารงานวิชาการ ควรมีการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยการจัดให้มีโครงการที่มีการบริการความรู้แก่ชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมทางวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการจัดหางบประมาณนอกสถานศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรภายนอก เพื่อนำมาดำเนินการบริหารโรงเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งทำให้การจัดทำหรือดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งของบุคลากร โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในโรงเรียน หากแก้ไขปัญหานี้ได้จะส่งผลดีต่อการดำเนินงานเรื่องการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรมีการจัดทำโครงการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน โดยการจัดทำกิจกรรม หรือโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เมื่อชุมชนเห็นประโยชน์ของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนจะทำให้โรงเรียนกับชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และการติดต่อสื่อสารในด้านต่าง ๆ กับชุมชนก็จะราบรื่นยิ่งขึ้น
5. เมื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ได้รับความไว้วางใจให้ร่วมทำงานด้านนี้น้อยกว่าบุคลากรครูที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ผู้บริหารควรสนับสนุนหรือจูงใจเพื่อที่จะให้บุคลากรครูที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี ได้มีประสบการณ์และพัฒนาตนเองต่อไป
6. เมื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณของครูมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ผู้มีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา จึงควรศึกษาทางเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาระดับอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการบริหารงานที่มีความหลากหลายของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2541). รายงานการวิจัยการสำรวจความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกรมวิชาการ. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กวี วงศ์พุ่ม. (2539). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพปัญญา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- โกศล สุวรรณมณี. (2534). การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- จรินทร์ ถาวรสิน. (2550). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรกฤษณ์ ปลัดเซ็น. (2555). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 กลุ่มจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ รัสมิ. (2554). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครพนม.
- จันทร์ รุ่งฟ้า. (2550). การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์นิ สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

- จิราพัชร เทียงตรง. (2547). การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา
กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำรัส นองมาก. (2541). ร่วมวงบริหาร. กรุงเทพฯ: เสริมกิจ.
- จุฑามาส เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2547). ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2543). ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พริกหวาน
กราฟฟิค.
- ชาญชัย อาจินสมอาจาร. (2541). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2531). การบริหารงานบุคคลในองค์การทางการศึกษา. ปัตตานี:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูชัย สมितिไกร. (2547). การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร.
กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ชุมชนกับ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. คุษณินิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชาว์ พูลนวม. (2533). ความต้องการความรู้ทางการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เชาวน์ มณีวงษ์. (ม.ป.ป.). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: บุรพาสาส์น.
- ณรงค์ สักพันโรจน์. (2543). การจัดทำ อนุมัติ การบริหารงบประมาณแผ่นดิน: ทฤษฎีและปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์.
- ณัฐนิชานันท์ พิมพ์ทอง. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงาน โรงเรียนบ้านทับร้าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ทวิท ระโหฐาน. (2552). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). *การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2540). *วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพในโลกยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนศิษฐ์ เรืองฮัง. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนาชัย ภูมาตร. (2547). *ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยีจังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญกมล เกษียร. (2555). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธีระ รุณเจริญ. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ธีรรัตน์ กิจจาร์ภย์. (2542). *เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา*. เพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- นรินทร์ ภาระศรี. (2545). *การบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอซท์.
- นวลจันทร์ พรรณพิจิตร. (2549). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นิพนธ์ กิณาวงศ์. (2542). *หลักบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บันลือ พุกตะวัน. (2537). *การประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างประชากรเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแบบ มาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(1), 22-24.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2537). *การจัดองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2525). *ผู้นำ และพฤติกรรมการบริหารงาน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประธาน ทวีผล. (2546). *การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน สตรีประเสริฐศิลป์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประพัฒน์ กังวานพณิชย์. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานสถานศึกษา อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2542). *ศัพท์ทางการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุทธิการพิมพ์.
- ประยูทธ บรรจงการ. (2546). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2538). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิสมัย ดีตะแก้ว. (2541). *หลักสูตรประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ไพฑูริย์ ขุนศรี. (2534). *การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

- ภักดี รักความดี. (2546). ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทชรา ลาวัลย์. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภิญโญ ศัพย์อนันต์. (2543). การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความต้องการของครูอาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ภิญโญ สาทร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณสภานิตยสาร.
- ภาวนา วงสวาท. (2541). การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2536). ประมวลสาระชุดวิชา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บิ๊ก พอยท์.
- มุขัมหมัด เบ็ญญู. (2546). ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550, 25 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 12 ตอนที่ 47 ก.
- วรอุษา วิโนทพรรษ์. (2546). ศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วัชระ สกฤต มรรคา. (2541). ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชัย ชัยประเสริฐ. (2549). บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.
- ศิริอร ชันชหัตถ์. (2544). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- สมยศ นาวิการ. (2536). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. (2536). *คู่มือการปฏิบัติงานและเตรียมสอบเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: ธนพร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (2554). *สารสนเทศและข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา* ตราด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (2556). *แผนกลยุทธ์และแนวทางการบริหารงาน* ตราด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2535). *คู่มือประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2547-2553)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการดำเนินงานองค์คณะบุคคลและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *รายงานการประชุมแนวคิดและประสบการณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุเทพ ใฝ่ล้อม. (2548). *ความต้องการและการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- สุมาลย์ สุรมณี. (2536). *ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจ การบริหาร โรงเรียนของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2541). *ปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจ พิล์มโปรด.
- เสาวคนธ์ กุหลาบเพชร. (2552). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนอรัญประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ ไรยสุวรรณ. (2544). *ศึกษากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจบริหาร โรงเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2550). *ผู้บริหารสถานศึกษา*. ใน *สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สก.สค.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2550). *การบริหารการศึกษา: นักบริหารมืออาชีพ*. นนทบุรี: พิณรุฬพันธ์การพิมพ์.
- อนันต์ชัย อุทัยพัฒนาชีพ. (2544). *การประเมินผลการดำเนินการให้บริการของสำนักงาน อุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา พัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อัญจนพร หิรัญอมรกุล. (2552). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน เมืองพิทยา 9 (วัดโพธิ์สัมพันธ์) สังกัดเมืองพิทยา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาทิตย์ ไชยคณา. (2542). *การบริหารงานบุคคล*. เชียงใหม่: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- อำนาจ ทองโปร่ง และศิริพงษ์ เสาภายใน. (2547). *หลักการบริหารงบประมาณและการเงินโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2529). *การติดต่อสื่อสารในองค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ: ศรีมงคล การพิมพ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2539). *การวางแผนการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของ สถานศึกษา ในรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว.

- อุ้มร สวาหฺลิ่ง. (2545). *การปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะของผู้บริหารและครู* จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุทัย หิริญฺโต. (2541). *หลักการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- อัมบัต เปกมะล. (2543). *การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- Agthe, R. R. (1980). The elementary principals' perceptions of their own and teachers role in curriculum. *Dissertation Abstracts International*, 36(5), 3076-3077A.
- Argyris, C. (1987). *Personal and practice*. New York: Harper & Row.
- Arnstein, R. S.. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Planning Association*, 35(4), 216-224.
- Barnes, R. A. (1995). African American parents' involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(10), 315-A.
- Berkley, G. E. (175). *The craft of public administration*. Boston: Allyn and Bacon.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Braddy, D. A. (1991). The Relationship between principal leadership style and teacher participation in decision-making (empowerment). *Dissertation Abstracts International*, 53(1), 27.
- Brown, J. A. (1998). An evaluation of the effects of school based management on received principal and school effectiveness at public middle school. *Dissertation Abstracts International*, 59(10), 153-A.
- Bruch, E. (1972). The role of the elementary principal in community school relation. *Dissertation Abstracts International*, 30(11), 6026A-6027A.
- Candoli, I. C. (1992). *School business administration: A planning approach* (4th ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Carlson, E. F. (1971). *Actual ideal role perceptions of elementary principles as sun by superintendents, teacher and elementary principles*. New York: McGraw-Hill.

- Cronbach, L. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Davis, K., & Newstrom, J. W. (1985). *Human behavior at work: Organization behavior*. New York: McGraw-Hill Book.
- Faber, C. F., & Shearron, G. F. (1970). *Elementary school administration: Theory and practice*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Fowler, M. B. (1986, March). The relationship between teacher's perceived participation in educational decision making and teacher morale in selected elementary schools in targeted southeastern states. *Dissertation Abstracts International*, 46(1), 3204-A.
- Gorton, R. A. (1983). *School administration and supervision: Leadership, challenges and opportunities*. Dubuque, IA: W. M. C. Brown.
- Gulick, L. (1937). Notes on the theory of organization. In *Paper on the science of administration* (p. 13). New York: Institute of Public Administration, Columbia University.
- Hardwick, C. T., & Landyut, B. F. (1966). *Administrative strategy and decision making*. Chicago: South-Western.
- Helberg, S. L. (1995). A study of teacher shared decision-making staff. *Dissertation Abstracts International*, 55(09), 1145-1150.
- Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1982). *Management of organizational behavior*. New York: Prentice-Hall.
- Hoagland, J. L. (1986). Principal's and teacher's perceptions of teacher participation in the decision making process in public secondary school with and without a collective bargaining contact. *Dissertation Abstracts International*, 46(1), 3550-A.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Education administration: Theory, research, and practice* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Joyce, B., & Weil, M. (1992). *Models of teaching* (4th ed.). New Delhi: Prentice-Hall.
- Kohler, E. L. (1956). *A dictionary for accounts*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2000). *Educational administration: Concepts and practices*. Belmont, CA: Wadsworth Thomson Learning.

- Nadoele, C. A. (1993). A study of the relation between participation in decision-making and school culture and perception of job satisfaction among teacher. *Dissertation Abstracts International*, 54(06), 201-205.
- Parry, G. (1972). *Participation in politics*. Manchester: Manchester University Press.
- Sergiovanni, T. J. (1980). *Educational governance and administration*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Simon, H. A. (1976). *Administrative behavior* (3rd ed.). New York: Free Press.
- Vroom, V. H., & Yetton, P. W. (1973). *Leadership and decision-making*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
2. สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
3. สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.476

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

22 เมษายน 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวภิญญา วราแสง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 57990232 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รักงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิพนธ์ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3847-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.477

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

24 เมษายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาววิญญูดา วราแสง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 57990232 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รั้งงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3847-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.478

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

27 เมษายน 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวกัญญา วราแสง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 57990232 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รักงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3847-5811

ภาคผนวก ข

ตารางจำแนกแบบสอบถามรายชื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 15 การตรวจสอบค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า IOC
(Index of item-objective congruence) เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

ข้อ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			IOC	แปลผล	ข้อ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3				1	2	3		
1	1	0	1	.67	ใช้ได้	31	0	1	1	.67	ใช้ได้
2	1	0	1	.67	ใช้ได้	32	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	0	.67	ใช้ได้	33	1	0	1	.67	ใช้ได้
4	1	1	-1	.33	คัดทิ้ง	34	1	0	0	.33	คัดทิ้ง
5	1	0	1	.67	ใช้ได้	35	0	1	1	.67	ใช้ได้
6	1	1	0	.67	ใช้ได้	36	1	1	0	.67	ใช้ได้
7	1	1	0	.67	ใช้ได้	37	1	1	0	.67	ใช้ได้
8	1	0	1	.67	ใช้ได้	38	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	0	1	1	.67	ใช้ได้	39	-1	0	1	.00	คัดทิ้ง
10	1	1	0	.67	ใช้ได้	40	1	1	0	.67	ใช้ได้
11	1	1	1	1.00	ใช้ได้	41	0	1	1	.67	ใช้ได้
12	1	1	1	1.00	ใช้ได้	42	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	-1	.33	คัดทิ้ง	43	0	0	1	.33	คัดทิ้ง
14	1	0	1	.67	ใช้ได้	44	1	1	0	.67	ใช้ได้
15	1	0	1	.67	ใช้ได้	45	1	0	1	.67	ใช้ได้
16	0	-1	1	.00	คัดทิ้ง	46	0	1	0	.33	คัดทิ้ง
17	0	1	1	.67	ใช้ได้	47	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	-1	1	1	.33	คัดทิ้ง	48	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	1	0	1	.67	ใช้ได้	49	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1.00	ใช้ได้	50	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	1	1	0	.67	ใช้ได้	51	1	1	0	.67	ใช้ได้
22	0	1	1	.67	ใช้ได้	52	1	1	0	.67	ใช้ได้
23	1	0	1	.67	ใช้ได้	53	1	0	0	.33	คัดทิ้ง
24	0	1	1	.67	ใช้ได้	54	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	0	-1	.00	คัดทิ้ง	55	1	1	1	1.00	ใช้ได้
26	1	1	0	.67	ใช้ได้	56	0	1	1	.67	ใช้ได้
27	1	1	0	.67	ใช้ได้	57	1	1	0	.67	ใช้ได้
28	1	0	1	.67	ใช้ได้	58	1	1	0	.67	ใช้ได้
29	1	1	0	.67	ใช้ได้	59	1	0	1	.67	ใช้ได้
30	1	1	1	1.00	ใช้ได้	60	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

อำนาจจำแนกรายชื่อ (r) ของแบบสอบถาม

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.59	26	.72
2	.45	27	.59
3	.66	28	.67
4	.66	29	.54
5	.45	30	.51
6	.48	31	.52
7	.65	32	.54
8	.75	33	.41
9	.51	34	.69
10	.56	35	.60
11	.64	36	.65
12	.45	37	.56
13	.48	38	.70
14	.48	39	.73
15	.59	40	.43
16	.51	41	.46
17	.66	42	.58
18	.79	43	.61
19	.50	44	.60
20	.67	45	.45
21	.59	46	.69
22	.73	47	.67
23	0.57	48	.53
24	0.63	49	.55
25	.43	50	.52

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .96

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ ต้องการสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน
อำเภอคลองใหญ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ของสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 50 ข้อ

ขอรับรองว่าการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นแง่คิดใด ๆ จะไม่เกิดผลเสียหาย
หรือกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด

นางสาวภิญญาดา วราแสง
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ให้ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. ประสบการณ์ในการทำงาน
  - ( ) ต่ำกว่า 10 ปี
  - ( ) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

2. ขนาดโรงเรียน
  - ( ) ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน)
  - ( ) ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน)
  - ( ) ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 301 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2557
แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหาร
งานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่า ท่านมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
หมายเลขที่กำหนดระดับการมีส่วนร่วมทางด้านขวามือ เพียงข้อละ 1 ช่อง 5 ระดับ โดยพิจารณา
ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

ที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	<u>ด้านการบริหารงานวิชาการ</u>					
1	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร					
2	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนำหลักสูตร โรงเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน					
3	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	ครูมีส่วนร่วมจัดทำแผนการวัดผลประเมินผล แต่ละกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
5	ครูมีส่วนร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระ					
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
7	ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี					
8	ครูมีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน					
9	ครูมีส่วนร่วมวางแผนจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียน					
10	ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน					
11	ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับ โรงเรียนและองค์กรอื่น					
12	ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ ของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานที่จัดการศึกษา					
13	ครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคม อื่นที่จัดการศึกษา					

ที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ด้านการบริหารงบประมาณ					
1	ครูมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา					
2	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ					
3	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ ในโรงเรียน					
4	ครูมีส่วนร่วมในการทำแผนการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผน					
5	ครูมีส่วนร่วมประเมินผลแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน					
6	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการระดับทรัพยากร ทางการศึกษา					
7	ครูมีส่วนร่วมในการวางระบบการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ					
8	ครูมีส่วนร่วมจัดหารายได้และผลประโยชน์เพื่อการศึกษา					
9	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารการเงิน ให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลังกำหนด					
10	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีการเงินทุกประเภท ให้เป็นปัจจุบัน					
11	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูล สินทรัพย์ของโรงเรียน					
12	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ					
	ด้านการบริหารงานบุคคล					
1	ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ภารกิจความต้องการกำลังคน กับภารกิจของโรงเรียน					
2	ครูมีส่วนร่วมประเมินผลสภาพความต้องการกำลังคน					

ที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
4	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูในโรงเรียน					
5	ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว					
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง					
7	ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
8	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน					
9	ฝ่ายบุคคลแจ้งให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
10	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านความผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
11	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันการกระทำ ความผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
12	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนตรวจสอบความหย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสม					
	<u>ด้านการบริหารงานทั่วไป</u>					
1	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย					
2	ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการประสานงานพัฒนาเครือข่ายการศึกษา					

ที่	การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดระบบโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน					
4	ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารโครงสร้างภารกิจ การดำเนินงาน เป้าหมาย ปริมาณคุณภาพการศึกษา					
5	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนระดมจัดหาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาทางด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน					
6	ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป					
7	ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวางแผน การบริหาร จัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน					
8	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำสำมะโนนักเรียน โดยประสานความร่วมมือกับชุมชนในการให้ข้อมูล					
9	ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามระบบและหลากหลาย					
10	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมตามความถนัด และความสามารถของผู้เรียนอย่างหลากหลาย					
11	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริม กิจการนักเรียนของโรงเรียน					
12	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการควบคุม ภายในตามมาตรการที่กำหนด					
13	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ของโรงเรียน					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม